

Modellvärnner

Mars
2025
Nr 81

Innehåll

Kalender!

Pressgrannar

För kallt

Björnarna kryper ur sitt ide?

Hur gammal blir en Eflite BNF?

Graupner

Långhelg

LÄNKAR - FAVORITER

Kalender!

F1 – Friflyg

5-6 apr Inomhusträff Nyköping SE

12 apr Vårtävling Kongenshus Mindepark DK

7 juni Juthland Heath Cup Kongenshus Mindepark

8 juni Danish Cup Kongenshus Mindepark DK

8-11 juni Sommarläger Hjelm Hede DK

26 juli Hösttävling Kongenshus Mindepark

6-7 sept DM Skjern Enge DK

18 okt Jyllandsslaget Kongenshus Mindepark DK

F2 – Linflyg

3-4 maj träningshelg Hässleholm

17 maj Snobben Cup 1 Västervik

29-31 maj World Cup Karlskoga

6-9 juni World Cup Herning

F3A – RC

14 maj SM Katrineholm

29 juni Nostalgiträff Tidaholm

2 aug Nostalg/Vintage Dragsängarna

F3 Segel

AMC - aarhus modellflyve club

Lars Andersen Klitte · 12 min · 📧

Kalder alle skræntosser, eller bare dem der er tossede med skræntflyvning.

Så er der tilmelding til turen i weekenden 2-4 maj.

Skriv her hvis i skal med, så kan andre også se det, de af jer jeg ikke har mail adr. på kan lige sende den til mig i en privat besked.

SÅ SES VI BARE PÅ SKRÆNTEN. 😊😊

3 maj F3B Helsingborg

17 maj F5J Brännebrona

26 juni F5J Gråbo

2 aug Uppvinden Toppfältet F5J

1-3 aug IGG-träff Rembo/Avesta

13 sep F5J Örebro

27 sep F3F Hang SM Kåseberga

F3C F3N Helikopter*

10-11 maj Gräns cupen 2025

F3D F3R F3T F5D - Pylon

26-27 april Avrostning Ludvika

28-29 juni Säter

AirCombat

<http://www.aircombat.se/index.html>

26 april Eskilstuna

17 maj Linköping

31 maj 1 juni Hallstahammar

14 juni Tidaholm

28 juni Jönköping

5 juli Pålsboda

19 juli Leksand

5-10 aug Ballensrødt Ty

23-24 aug Skellefteå

13-14 sept HJerrljunga

27-28 sept Örebro

IMAC <http://www.mini-iac.se/>

17 maj Älmhult

31 maj Jönköping

14 juni Ripa

9 aug Brännebrona

6 sep Helsingborg

FPV Combat

<https://www.mmfk.se/>

Oldtimer

23-25 maj Old Boys med Old Toys på Ripa

F4 – SKALA

<https://f4sweden.org/>

28-29 juni UT1 Gripen

16-17 aug UT2-SM Hökaklubben

Flera fina långa filmer med skalaflygtävlingar finns på

<https://www.youtube.com/@borjesebring6614>

F9- <https://www.dronecup.se/nyheter/>

26 april Barkarby

17 maj Örebro

14 juni Göteborg

16 aug SM

20 sep Nykvarn

Kolla alltid med respektive arrangör i anslutning till datumet i fråga.

TRÄFFAR

1-4 maj Hangflyg på Olleberg
25 maj Modellflyvningens dag
28 maj 1 juni Kristifygarhelg Ripa
19-22 juni Midsommarhelg Ripa
14-19 juli Ripa-veckan

Modellvänner finns på www.modellvanner.se.

Alla är välkomna att skicka material till modell@pgdata.se
Har du någon idé om reportage så ring gärna om du inte vill skriva.

Patrik Gertsson
Ålvägen 10
29672 Yngsjö

0709 763384
Tack alla som hjälper till!!
/ Patrik Gertsson

SMFF har haft årsmöte den 15 mars
I verksamhetsberättelsen läser man att det är 2905 flygande medlemmar (10,5 miljoner inv).
I Danska förbundet är det jämförelsevis 3500 medlemmar (5,9 miljoner inv). Alltså lockar Danmark mer än dubbelt så många personer till modellflyget i relation till befolkningen.
Man läser också att SMFF har två styrelseledamöter inriktade mot kommunikation!
Kommunikation är främst via hemsidan.

In memoriam
C.E. Bowden, Del 6
"Northern Arrow"
Bollerup-skala
Segelmodellen "Troll"
Byggare sökes
FROG modellmotorer
Medlemsvärvning
Inge Ahlin in memoriam

3	Franskt modellflyg, Del 2	16
4	All vår början... Del 4	18
6	Olympia-modeller	20
7	SMOS Hösttävling 2024	22
8	"Yoicks" för OT-linflyg	22
9	Att flyga med last, Del 2	24
10	F-modellen "Y-Bar"	26
12	Brev från medlemmarna	27
14	Medlemmarnas bilder	28

Pressgrannar

Oldtimer är den enda svenska papperstidningen för modellflygare som jag känner till. Det är inte enbart friflyg som gäller. Det är RC-träffar med nostalgimodeller och linflyg-träffar. Tidningen är i hög kvalitet med djupa artiklar om modeller och motorer. SMOS driver även Sveriges modellflygmuseum som är inhyst i Simrishamn.
Stöd SMOS och bli medlem. Du får riktiga papperstidningar som tål att läsas.

SPECIALTIDSKRIFT
FÖR MODELLFLYGARE Nr: 1 2025

ALLT OM hobby

Nr 1 - 2025
www.alltomhobby.se
119 KR | 119 NOK | 119 DKK

Karoliner- sviten

VÄLKOMMEN TILL NINDORF

Stockholm Live Steamers | Tre sekel i 1:12 | S/S Ejdern i modell

HISTORIEN OM EN HELIKOPTER

Efter att ha köpt begagnad Jet Ranger från 1970-talet får Dan kontakt med modellens ursprungliga byggare Lars och de ger här tillsammans en återblick på radiostyrt modellflygande för mer än femtio år sedan.

TEXT & FOTO LARS G KJELLANDER & DAN JOHANSSON

SKALAMODELLER

14 Evenemang | Stora som små
Vi besöker den tolfte Modellfordonsmässan.

18 Hobbyfolk | Chassibyggar i världsklass
Lars Gunnarsson träffar Michael Niemas.

MODELLJÄRNVÄG

26 Klubben | Stockholm Live Steamers
Kjell Jansson presenterar grupp som kör tågen med ånga.

30 Modelljärnväg | Välkommen till Nindorf
Vi träffar Danne Machmar som skapat en körvänlig modelljärnväg till sig själv och alla sina vänner.

MODELLBYGGE

40 Modellprojekt | Fantasiskepp i 1:160
Anders Ericson bygger småskaligt fartyg från Fallers.

44 Modellprojekt | Karoliner-sviten
Erik Westberg om skapandet av ett diorama och två vinjetter med 1700-talets svenska soldater i fokus.

52 Modellprojekt | Scania L50 i skala 1:24
Danny de Braeckeler om scratchbygge som blev byggsats.

56 Modellprojekt | Tre sekel i skala 1:12
Vi har träffat Gunilla Eklundh som under mer än trettio år skapat möbler och detaljer från tre århundranden.

RADIOSTYRT

66 Evenemang | Julflygning i Vinnarhallen
Reportage från populär tradition bland modellflygare.

70 Linflyg | Weatherman Vintage Speed
Ingemar Larsson presenterar en av linflygets klasser.

74 Nostalgi | Historien om en helikopter
Lars G Kjellander och Dan Johansson om att flyga radiostyrd helikopter under 1970-talet.

78 Synare | Land Rover i liten skala
Erik Wikander synar och testar ny modell från FMS.

84 Modellprojekt | Snabbaste husbilen
Martin Peterson och Niclas Sjöqvist om att kombinera 3D-printning med ett ryttande nitro-monster.

**JULFLYGNING I
VINNARHALLEN**

Den trevliga traditionen att träffas för modellflygning på annandagen fortsätter att locka piloter från hela Mellansverige till den stora sporthallen utanför Stockholm.

TEXT: JOAKIM SANNAHÄRD
FOTO: PER NILSSON (där annat ej anges)

Den 26 december 2024 samlades traditionsenligt modellflygare för en hel dags inomhusflygning i Vinnarhallen på Bosön. Traditionen startade år 2007 då den nya sporthallen på Riksidrottsförbundets anläggning Bosön nyligen invigdes. Evenemanget var en fortsättning på de återkommande inomhusflygningar som hade arrangerats i Blå Hallen i Stockholms stadshus mellan åren 1983 och 1999. Sven Pontan och Mikael Hansson har i många år varit engagerade i att arrangera evenemanget. – Stockholms Läns Modellflygförbund skapades för att under-

Annandagen med modellflygning i hallen blandades av både koncentrerad flygning samt skämt och glada möten mellan modellflygare. Till vänster Christian Greyrd med en Edge 580 PRO.

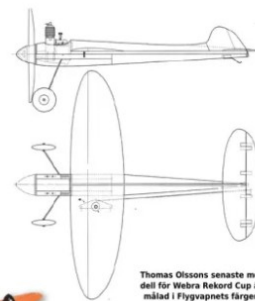
Weatherman Vintage Speed – En linflygklass för alla!

Weatherman har blivit en populär klass inom linflyget och med enkla förutsättningar att bygga modeller och lära sig flyga lockar klassen många deltagare.

TEXT & FOTO: INGEMAR LARSSON

Weatherman-modellen konstruerades av Cyril Shaw och publicerades år 1947 med en Mills 1.3 cc dieselmotor. År senare antog SAM (The Vintage Society) regler för att flyga den som en Vintage-tävlingsklass, inklusive olika motorstorlekar. Varje motorstörlek flyger i samma tävling och placeringen bestäms av hur nära man kommer rekordet i sin motorstörlek.

År 2015 introducerades Weatherman som en tävlingsklass i Skandinavien. Det har sedan dess blivit den största vinda-

90 Synare | Minst till Max
Vi provkör Traxxas MiniMaxx.

92 Modellprojekt | S/S Ejdern
Torbjörn Skalski om att skapa en radiostyrd modell av ångfartyget Ejdern med en 3D-printer och klassisk byggt teknik.

52

För kallt

För blåsig
Inte skoj

Det är många svar man får när man frågar klubbkompisarna om de vill hänga med ut och flyga. Man kan undra varför modellflyget har ändrats under åren. Visst har det blivit mer inomhusflyg, men det har vi haft i många klubbar även för många år sedan.

Ser man tillbaka på gamla 8 mm och VHS-filmer ser man kalla vintrar med upplagade banor eller isar med ett gäng lyckliga modellflygare som kämpar med sina glödstiftsmotorer. Tipsen var många. Ett par procent bensin i soppan. En termos med varmvatten att hålla över motorn så att den blev några grader varmare. Självklart kläder efter väder.

Det är inte speciellt många år sedan vi gärna flög i snön på Ripa, men nu är det väldigt trögt.

Vad det beror på får man bara spekulera i. Det svenska modellflyget verkar krympa medan det frodas i grannlandet i väster där flera klubbar annonserar på sina FB-sidor att det flygs lördagar och söndagar om vädret tillåter.

Om

Hos Sæby Modellflyveklub er vi omtrent 40 medlemmer mellem 15 og 70 år

Vi har vores klubhus på Ørhedevej 20, syd for Sæby hvor vi sammen dyrker vores lidenskab for denne fantastiske hobby. Vi flyver med modeller store som små, fra helt små indendørs modeller til meget store benzin modeller og svævefly på over 6 meter i spændvidde og en vægt på op til 25 kg. Både svævefly, motorfly og til dels også helikoptere. Vi er meget entusiastiske omkring vores hobby, og viser meget gerne vore modeller frem

Modellflyvningens verden spænder utroligt vidt. I Danmark alene er der 3500 aktive medlemmer af vores fælles forening der hedder Modellflyvning DK. Der bliver holdt mange stævner/hyggeweekender rundt omkring i klubberne hvor alle er meget velkomne til at kigge forbi og måske prøve et modellfly selv, helt gratis naturligvis.

Det har vi også i Sæby Modellflyveklub. Vi har indtil flere skolefly vi låner ud til alle interesserede der kunne tænke sig en tur, og se om det måske kunne være en fremtidig hobby for én selv. Vi er som regel på pladsen på Ørhedevej 20 de fleste lørdag/søndage hvis vejret indbyder til flyvning. Ellers er man meget velkommen til at kontakte en af os, og høre hvordan og hvorledes.

Så kig ud, få en tur, en snak og en kop kaffe...

Vi synes det er smadderhyggeligt at der kommer nogen forbi og kigger...

Dessutom så flygs det inne och byggs på onsdagskvällar i lokaler där man samlas. Klubbarna går ut till skolor och visar upp sina plan och erbjuder "slöjdekationer med modellbygge". Man har en gemensam modellflygets dag för alla klubbar i landet samtidigt.

Nog gnällt - visa vad du kan. Jag tänkte att jag skulle åka ut till fältet varje dag om vädret tillät och flyga en runda. Jag har fältet rimligt nära så det fungera för mig. Tyvärr så är jag i princip alltid ensam.

Gert Patrik Gertsson

12 februari kl. 13:45 · 🌐

När man bara blir så där akut flygsugen är det bra att ha fältet nära.

<https://youtu.be/3EiZpnfqAbk?si=JsS7a5ilLvRQb2mH> ✓

För kallt? Nej

För mycket vind? Inte alls.

Fast solen kom inte förr än jag var hemma igen.

YOUTUBE.COM
extra flygsugen 2025 02 12

På fältet intill så har det varit MX-läger i alla tre Sveriges sportlovsveckor. (MX = motocross). Det har brummat från morgon till kväll och campingen har varit full med husbilar/bussar. På helgerna har

det nog bytts då olika delar av landet har olika lovveckor.

Gert Patrik Gertsson

22 februari kl. 18:33 · 🌐

I morgon lördag blir det solsken och 5-6 grader plus. Planerar vara på plats ca kl 11

Vädret har inte hindrat mig även om prognosen ibland sagt heldagsregn så har det visat sig sol ett par timmar och då är det snabbt att ta sig en tur ut och flyga. Jag fick ett infall att skaffa en ny minikamera. RunCam 6, den fäster man lätt med en kardborre på planet, och jag har provat ett par olika placeringar.

Under vingen närmast kroppen är en säker plats. Riktad framåt får man nästan FPV-syn. Rakt ut från planet under vingen ger en annan vy. Jag blev inspirerad av en film med ett segelplan där kameran satt långt ut på vingen, riktad in mot planet. Det tänkte jag så klart prova i dag. På med en ny kardborrekudde på vingen och på med kameran - ca 10 m/s

medelvind är ju normalt lite utmaning men inget hinder om motorn klarar att dra planet framåt i vinden.

Man har ju hört många som menar att ett tyngre plan är bättre om det är lite vind, men där håller jag inte direkt med. Självklart flyger ett tungt plan fortare och det i sig är bättre i vinden. Min gamla E-Flite CUB väger nog under 800 gram och flyger 15 minuter på 1000 mAh om det inte blåser för mycket. När det blåser så krävs det mera gas hela tiden och så vill man nog ha lite reserv kvar att landa på så 7-8 minuter är rimligt. Jag har två batterier med mig så jag kan flyga en halvtimme, vilket räcker för mig. Jag har hellre två små batterier än ett lite större. Varje gram räknas säger de duktiga tävlingsflygarna. Lite extra vikt så blir det stabilt säger andra. Det beror så klart på typ av flygning, men ett lätt plan klarar sig ofta bättre om man skulle landa lite oförsiktigt. Lågt och sakta i svängarna – som man säger. Men håll farten uppe när man går från medvind till motvind.

Björnarna kryper ur sitt ide?

Lördagen den 8e mars hade vi en riktigt fin vårdag med 14 grader varmt och i princip vindstilla. Anders J hade kallat till vårflyg på Janlanda i Kivik trots att det var bokad inneflyg. Det var flera entusiaster som dök upp för att göra utepremiär för året med väl utvalda flygplan.

Vidare till mitt "hemmafält" på Ripa där jag mötte ett par kompisar, och flera dök upp senare på dagen.

Det var egentligen tre riktigt fina dagar i rad men bara lördagen med 14 grader varmt. Sedan sjönk temperaturen några grader och spågubbarna varnade för snö och vinter igen.

Vi har vårsolståndet den 22 mars och den 30 mars har vi sommartid igen. Sen hoppas vi att kvällsflyget på onsdagarna snart börjar. Det har beslutats att klubbens "gubbaflyg" mitt på dagen ska bli samma dag som kvällsflyg med grillning från denna säsongen så att det blir enklare med logistiken till kiosk grill och fika.

Hur gammal blir en Eflite BNF?

Det finns väldigt många modeller som "vägrar att dö". Min nuvarande trotjänare hittar jag första filmsnuten

på annandagpåskträffen 2015. https://www.youtube.com/watch?v=dOq_8JNfUE Tyvärr så har jag inte direkt koll på när modellen köptes. Jag motionerade hundarna med både CUB-en och en VisionAir.

VisioAir-en slets faktiskt ut så att motorlagren gav upp och planet var så slitet att det inte var lönt att byta motor. Det köptes en NightVisionAir som inte har flugit så många gånger. Den röda SportCub S2 som jag sliter på nu och som är minst 10 år gammal har varit med om mycket – mest lågflygning. <https://www.youtube.com/watch?v=blbFcR7iErk> Ett par år flög den på nyårsafton med raketer som satt sina spår.

<https://www.youtube.com/watch?v=nfFadVZiSWI> Ett delvis avskjutet sidoroder.

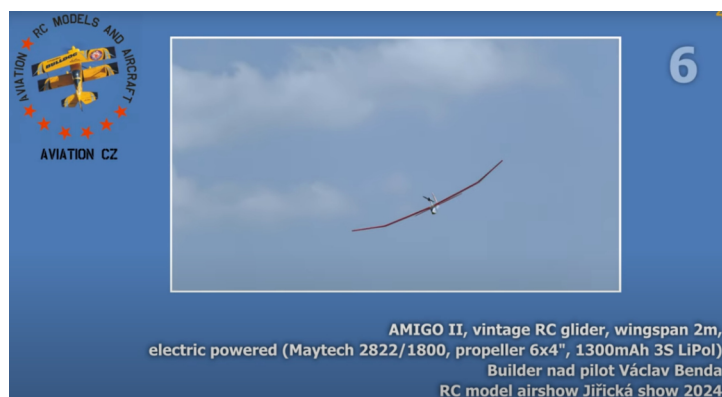
<https://www.youtube.com/watch?v=gRBeoryKBV8> En nästan helt smält undersida då en stor raket monterades under kroppen, och slutligen brännskador på stabben efter att ha monterat en raket framåt och en bakåt senaste året.

<https://www.youtube.com/watch?v=FwdWEZ6jKXA>

Planet har transporterats många gånger i en cykelkärra till fältet

<https://www.youtube.com/watch?v=MeGldCgRqCY>
<https://www.youtube.com/watch?v=SMUJ1rXo56k>

<https://www.youtube.com/watch?v=6vxvWLPZzRA>

Enligt filmerna så hängde jag planet i taket – men fulladdat batteri hösten 2019 för att helt satsa på att fotografera till Modellvänner. Efter sista gubbaflyget för säsongen 2024 plockades planet ner och bands till en ny sändare. Då var det rimligen efter 5 års paus. Redan för att par år sedan införskaffades efterträdaren till den röda SportCub S2 – en gul CarbonCub med Safe+. Den väntar på att den röda ska ge upp för att ta över busflyget, om det inte blir fotografering som kommer i vägen igen.

Graupner

Graupner och Multiplex är välkända namn för modellflygare som varit med "några år". Gillar man youtube så finns det en sida med massor av nostalgifilmer.

<https://www.youtube.com/@peita1979/videos>

Taxi I och Amigo II är modeller som finns på tuben.

Man tror kanske att det är tysk kvalitet. Ett par av mina senare Multiplexmodeller är tillverkade i Kina! Det är förvisso samma fina tyska kvalitetskontroll så det är bara för att hålla nere priset.

En original Amigo II hänger i taket hos mig. Motorgondolen är uppgraderad med en elmotor, för övrigt är det original siden med servalack - tyvärr och väldigt naturligt flagad.

Långhelg

Den 21e till 24e mars blev det en resa för att hjälpa sonen med att klippa hans fruktträd. Vårdagjämning innebär att solen är lika lång som natten och solen går upp kl 6 och ner kl 18 (ungefär). Nästa helg blir det "sommartid" och vi går upp en timme tidigare för att få en timme extra som på kvällen.

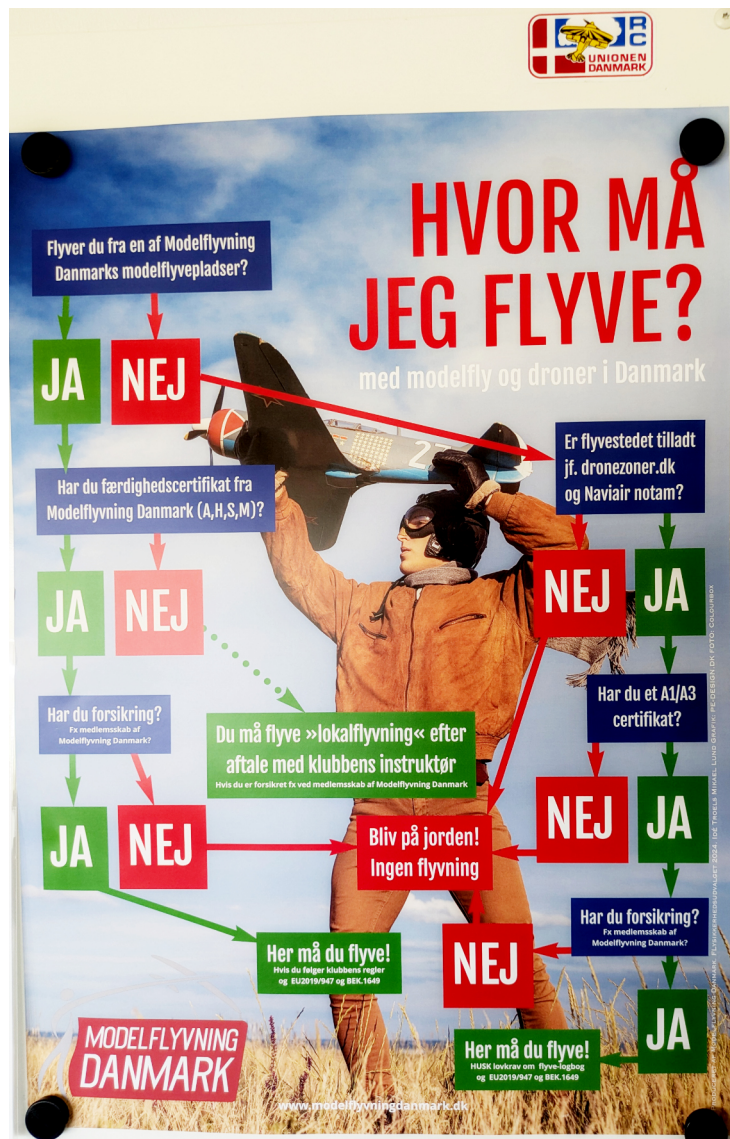

Detta är helgen då många klubbar annonserar sista inneflyget för säsongen.

Sonen bor på norra Jylland så jag brukar kolla om det är något jag kan besöka. Vi bor på Hotel Phoenix i Brønderslev som har en typisk dans "morgenmad" med en lille bitter och varm leverpastej.

Brönderslev har så klart en modellflygklubb. Det är inte vilken klubb som helst. Här finns asfaltbana med taxibanor. Klubbhuset är stort och har all bekvämlighet. Denna lördag var det klubbfrukost, liksom på flera andra klubbar. Då samlas de flesta medlemmarna i klubben. Kylskåp och frys laddas upp med dricka, korv med tillbehör med mera. Nästa helg är det premiär för utesäsongen som innebär onsdagskvällar och lördagseftermiddagar. Då är det full aktivitet och klubbens medlemmar träffas, även om vädret inte tillåter flyg så är det hygge. Tyvärr hade vi ett schema som hustrun lagt så jag hade inte tid mer än att prata en stund.

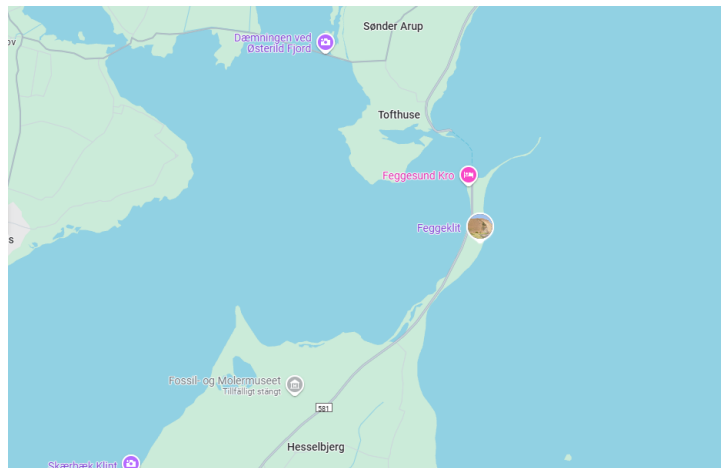

Andra sidan byn ligger Hjøllerup där det också finns en fin modellflygklubb. Även de hade klubbfrukost och röjde för nästa lördags sommartid med säsongstart.

Det svåra är möjligen att hitta en bilväg fram till kanten. Ofta kan man köra med bilen på stranden och med stor möda ta sig upp på kanten med sitt plan.

På modellflyvning.dk hade jag sett att det annonserades skraenträning (hangflyg) i Hanstholm. Väderprognosen såg inte så lovande ut med ostliga vindar till en nord-väst kustlinje, men där fanns en epost så jag frågade vad som gällde.

FÆLLES TRÆNING PÅ SKRÆNTEN

Lørdag 29. mar 2025 - søndag 30. mar 2025

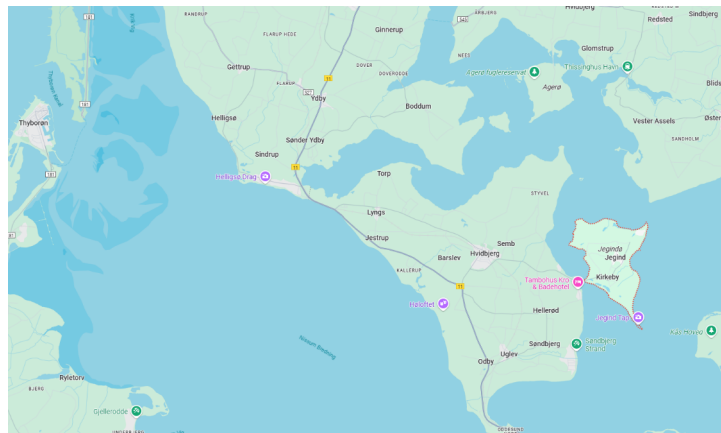

Fælles træning på skrænten, hvor alle kan komme og prøve at flyve skrænt, vi opstiller en bane så man rigtigt

kan få oplevelsen.

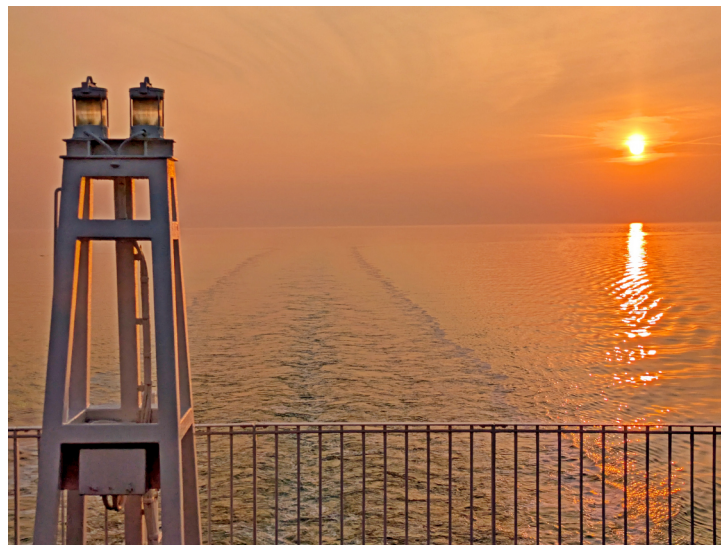
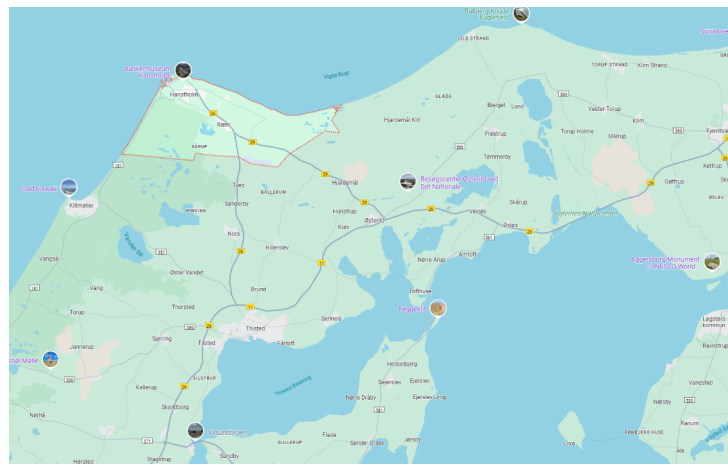
Der flyves enten lørdag eller søndag

Feggeklit har jag passerat i bil och sett möjligheterna till hangflyg, men nu fick jag text att platsen används av modellflygare.

Jegindø ligger en bit in i västra del en av Limfjorden. Det får bli ett besök dit en annan gång.

Jag fick två adresser, Feggeklit på lördagen och Jegindø på söndagen. Tyvärr så var de lite längre bort än Hanstholm och passade inte in i hustruns planer.

Efter en helg med friska vindar 9 (17) m/s var hemresedagen helt magisk med lugnt hav och ett dis som gjorde solnedgången fantastisk.

Hanstholm är en udde ut i västerhavet och har många fina möjligheter till hangflyg. I princip hela västkusten och norra kusten har 20 meter höga branter mot havet så det är inte svårt att hitta fina flygområden.

LÄNKAR - FAVORITER

Saknar du länkar ?

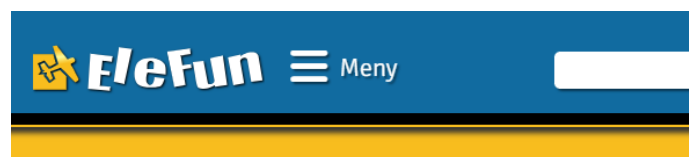
Hör av dig så lägger vi upp länkar och beskrivningar på firmor som har material för modellflygare.

Vi designar och producerar modellflygplan i Sverige.

Samt importerar utvalda modeller, för dig som vill bygga i balsa.

www.rc-shoppen.se är en relativt ny firma i Ödeshög med både byggsatser och byggmaterial. Traditionella modeller och riktigt moderna.

Flygplan

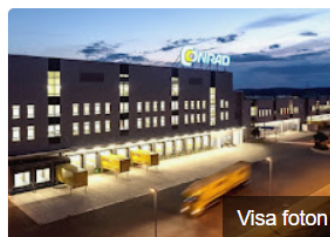
Helikopter

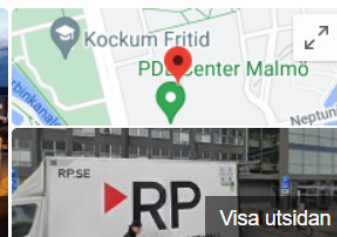
Hobby, lek & skoj

<https://www.elefun.se>

En norsk firma som man ofta ser på tävlingsmodeller och som sponsrar aktiva piloter.

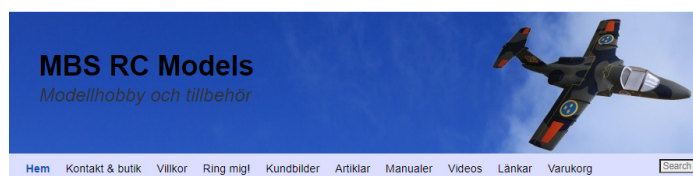

Visa foton

Visa utsidan

Conrad Elektronik Norden AB

Mbs-rcmodels.se från Herrljunga har funnits i flera år. De har nog tagit över mycket från gamla hobbyträ när det gäller leverans av bra kvalitet på balsa och tillbehör.

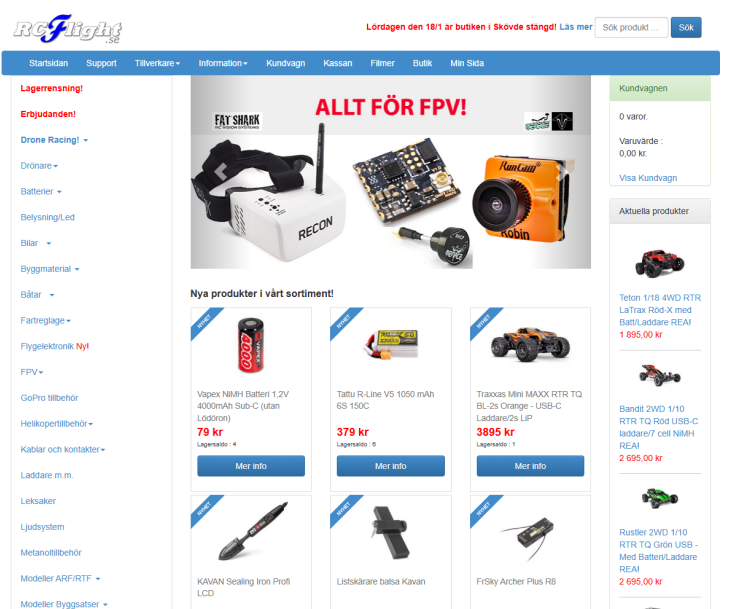
MBS egna byggsatser till bland annat SK60, J35 Draken, J37 Viggen och "Tummelisa" är det många som gillar.

Självklart i princip allt man kan behöva för hobbyn.

<https://www.mjd.se/>

Mats Johansson bor i Stockholm. Han arbetar som utbildningskonsult åt fordonsindustrin och driver MJD Models som hobbyverksamhet. Modellbyggare, illustratör, segel- och privatflygare sedan 1980-talet, segelflyglärare 1990. Mats har renoverat en Piper L-4 Cub och byggt modellen av DC-3:an 79001 på Flygvapenmuseum. Drömmer om att flyga tvåsitsig Spitfire över Dovers klippor.

<https://www.rcflight.se/>

<https://mlhobby.com/>